

Gowy demlenen çäý Angliýada köp adamyň gündelik durmuşynyň aýrylmaz bölegidir. Esasanam çäýä süýt goşmak. Bulgura ilki çäýmy ýa-da süýtmi salmalymy?

Amerikaly himiýa professory Mişel Frankliniň öz kitabynda azajyk duz goşup, çäýy has gowulaşdyryp biljekdigi baradaky teklibi internetde ara alnyp maslahatlaşylyan temalaryň birine öwrüldi.

Bu baradaky düşüňüşmezligi “Serious Eats” ýazyjylary we redaktorlary tagam synagyny geçirip anyga ýetirdiler. Netijede “Steeped: The Chemistry of Tea” kitabynyň awtory himik Frankliniň mamladygyny aýtdylar.

Çäý XVII asyrda ilkinji gezek Angliýa getirilende, süýtsiz içilýärdi; Mysal üçin, iňlis ýazyjysy Samuel Pepys 1660-njy ýylyň Sentýabr aýynyň sişenbe güni ilkinji gezek süýtsiz içen çäýyny suratlandyrdy. Çäýä köplenç şeker hem goşulýardy. İňlis çäý medeniýetinde endige öwrülen süýdüň goşulmagy has soň geldi.

XVIII asyrda çäýiň salgyt salynmagy meselesinde düýpli üýtgeşmeler girizilenden soň çäý kaşan bolmagyny bes etdi we her kimiň alyp biljek harydyňa öwrüldi.

Ykdysatçy Fransisko Antmonyň pikiriçe, XVIII asyryň ahyrynda Angliýada gaty köp çäý içilýärdi. Bu adamlaryň ortaça ýaş dowamlylygyny ep-esli uzaldyp biler, sebäbi suwy gaýnatmak bakteriýalary öldürýärdi.

Her nähili Iňlisleriň çäýynyň Angliýadan müňlerçe kilometr uzakta ýetişdirilýändigini öwrenmek birnäçe Google gözlegler bilen aňsat bolsa-da, “Çäýiň asly Iňlislerden gelýä” diýilen ynanç şu günem ütgemedi.